



כולם ירדנו מהאוטו. חשבנו שרוצים לדבר איתנו. פיתאום התחילו לירות. שמעתי צעקות. הרגשתי מכה בראש. כדור נכנס לי לראש. כדור נכנס לכף היד שלי ויצא מהעבר השני. חשבתי שאני מתה. אחרי כן באו חיילים. הרימו אותי ולקחו אותי לבית-חולים. ארבעה חודשים הייתי בבית-חולים עד שהצליחו להציל את חיי.

האנה היתה היחידה, מתוך קבוצה של 14 גברים, נשים וילדים, שניצלה מהטבח הנורא. "המיקרה קרה בלילה" היא ממ' שיכה בסיפורה. "האנשים היו מפורזים על האדמה. אני זוכרת טוב מאוד את הי שניים שהרגו. אם הייתי רואה אותם, הייתי תיכף אומרת מיהם. אבל אני רוצה לשכוח. לא רוצה לזכור. כשהייתי צעירה התגברתי על הנכות. כעת, ככל שאני מתבגרת, תוקפים אותי כאבים. כאבים בראש. היד לא מתפקדת. הביטוח-הלאומי לא הכיר לי באחוזי נכות."

תקצור



אותם!

מול ביתה של האנה סולימן עאמר מתגורר איסמעיל באדר עאקב. בכפר-קאסם אומרים כי מאז המיקרה השתבשה עליו דעתו. איסמעיל היה נער בן 17 בליל הטבח. היום הוא אב ל-11 ילדים, תשע בנות ושני בנים, קטוע רגל ומובטל. לטעתו, אישרו לו ממישרד-הביטחון 55 אחוזי נכות.

בהתרגשות הוא שולף תילי-תילים של אישורים רפואיים והתכתבויות עם מישרד-הביטחון ועם הביטוח-הלאומי, שלטענתו

דמעות הכפר ציור של עבד אבו-תמאם, תושב כפר-קאסם. הוא למד לצייר בעת שהיה במעצר מינהלי. שום בית-דפוס ישראלי לא הסכים להדפיס את ציוריו, בטענה שיש בהם הסתה.

"אלילה ירחמו!"

לא נשאו פרי. יחד עם זאת הוא מודה, כי קיבל הלוואה בסך 40 אלף לירות ל-ריכישת מכונת, שאותה מכר, ואת דמי ההלוואה מוריד לו הביטוח-הלאומי. איסמעיל היה בן הכפר היחידי שהצביע בעד הליכוד בבחירות האחרונות, והוא מספר:

"תאמיני לי, שבשביל מדינת ישראל אני מתבייש לספר לך מה שקרה באותו לילה. הייתי עובד בירקות בשדה. כשהגיע הזמן ללכת הביתה נהגתי את העגלה. מי שהו אמר: יש עוצר. אמרתי: מה זה עוצר? אני חוזר הביתה, מה יעשו לי? מה, אני גונב? אומרים לי: אסור להיכנס לכפר. אני חוזרת, מה עשיתי שלא יתנו לי ללכת לבית שלי? ולאיפה אני אלך? ואני עוד ילד, לישון בשדה הפתוח?"

"הפועלים שאלו אותי: מה אתה חושב, מה צריך לעשות? אמרתי: אני חוזר הביתה. אמרו: טוב נחזור גם אנחנו. נהגתי את העגלה. פיתאום שלושה חיילים עצרו את העגלה בפניה. איפה שהיום האנדרטה. ראיתי אותם. אחד אמר לי: תעמוד שמה. עמדתי בא משהו עם אופניים. אמרו לו: רד מהאופניים, תעמוד שמה. ירד. אחד ביקש ממני סיגריה. פיתאום אני רואה



קיטע איסמעיל באדר עאקב, שנפגע ברגלו, אך הצליח להימלט מגיא ההריגה והתחבא על עץ זית.

פעור. הפצע הגלוי, אך נפשה של האנה פצועה. ליל האמים של טבח כפר-קאסם טבוע עמוק בנפשה, כמו בנפשם של רבים מבני כפרה. כמינהג אשה ערבית היא מקבלת את הבאים לביתה בבירכה. "אהלן וסאהלן". כשמתבררת לה מטרת הביקור, היא אומרת: "בשביל מה? יותר טוב לשכוח. לא צריך לדבר על זה."

לבסוף היא נעתרה, בתנאי שהכתבה בעיתון תאפשר לה לקבל פיצוי שמעו-לם לא קיבלה, לדבריה, מממשלת ישראל, אל, בתנאי שהכתבה בעיתון תעזור לה

במרכז כפר-קאסם כיסאות פלאסטיק ציבעוניים ושלושה בתיקה. הי שבאב יושבים, משחקים ש-ש-ש ושוחים קפה מהביל. בית-הספר נמצא לא הרחק מבתי-הקה. הלמידים חוזרים הביתה. הי בנות והבנים לבושים בגינס אופנתיים וחולצות בית-ספר כחולות. הרבה בלונדים, הרבה עיניים כחולות.

לא כולם בכפר-קאסם לובשים גינס אופנתיים. לא כולם הולכים לבתי-ספר. בביתה של האנה סולימן עאמר, נמצאים כל הילדים בבית. להאנה חמישה ילדים ואחד



"לא יודעים!" ילדי כפר-קאסם, המתגוררים ליד האנדרטה לזכר קורבנות הטבח, אמרו לכתבת העולם הזה שאינם יודעים מה משמעות האנדרטה. הם אינם לומדים בבית-הספר את סיפור הטבח בכפרם

לשכנע את הביטוח-הלאומי להכיר בנכותה. ילדיה של האנה עומדים סביב אמם ו-מקשיבים בעיניים פערות כשהיא מספרת: הם אינם לומדים.

הניצולה היחידה



הייתי בת 14. אבא אמר לי ללכת למישפחה בשדה. נגמרה העבודה, עלינו על המשאית ונסענו לכפר. בכניסה לכפר עמדו חיילים ואמרו לנו: תרדו

בדרך. "ארבעה טובים ואחד מקולקל" היא אומרת, ומצביעה על בנה הפעוט. המפגר בהתפתחותו. הוא בן ארבע ועדיין זוחל. שלושה ילדים אחרים הם בגיל בית-ספר. הם אינם לומדים.

לפני 25 שנים היתה האנה בת 14, תל-מידת בית-ספר. ביום השישי, שבו אין לימודים, היא נשלחה על-ידי אביה לעבוד בשדה. היא לא שבה הביתה באותו יום שישי. חיילי מישמר-הגבול ירו לעברה ופצעו אותה אנושות בראשה. עד היום, כשאתה נוגע בראשה, אתה חש בחור הי



"אני זוכרת!" האנה סולימן עאמר ושלושה מילדיה היתה הניצולה היחידה מקבוצה של פועלות. 13 האחרות הומתו. היא מבקשת לשכוח את המיקרה, ללא הועיל. על-ידי שוטרי מישמר-הגבול.